

Nr 103.

Av herr **Lindhagen**, *angående krigsväsendets fullständiga avrustning såsom mål för Nationernas förbund m. m.*

Nationernas förbund uppgives nu skola med något större beslutsamhet taga fatt på sitt program om minskning i rustningarna. Den svenska regeringen skall således också medverka därtill. Den kritik, som från åtskilliga håll riktas mot förbundets militärprogram sådant detta inskrivits i förbundets akt, måste således också nu hålla sig framme.

Må vi icke blunda för att bakom detta militärprogram ligger till stor del de europeiska stormakternas behov av rustningar för att bibehålla sin maktställning i Asien och Nordafrika. Därmed sammanhänger också förbundsaktens ofullständiga innehåll om nationernas självbestämmanderätt. Likaså motivera nämnda stormakter och Sovjetryssland sina ömsesidiga rustningar på behovet att stå väpnade mot varandra. De små neutrala staterna böra väl ej ställa sig såsom blinda redskap i denna hets. Det höves dem att vid de kommande förhandlingarna kräva, att man går till grunden med frågorna på alla händer. Då bortfalla också förevändningarna för folkförbundets haltande ställning, som endast är ägnad skymma bort det väsentliga och på så sätt om ock oavsiktligt upprätthålla några av de väsentliga orsakerna till oredan i världen.

Med åberopande i övrigt av den motivering, som av mig tidigare anförts bland annat i motionerna år 1924 inom första kammaren nr 146 m. fl. angående vissa ändringar i akten om Nationernas förbund, nr 230 o. f. m. fl. om krigsväsendets avrustning och nr 208 m. fl. om samarbete mellan regering och riksdag i utrikespolitiska angelägenheter och år 1925 nr 170 m. fl., tillåter jag mig alltså hemställa,

att riksdagen ville hos regeringen begära initiativ till att akten om Nationernas förbund må genom behörigt beslut undergå följande ändringar, nämligen

1) att, i stället för den i artikel 8 förordade begränsningen av de nationella rustningarna, klart uttalas, att förbundets mål är krigsväsendets fullständiga avrustning samt att i övrigt i akten tydligt framhållits befogenheten och värdet av enskilda medlemmars avrustning, såsom en förebild och förberedelse av den allmänna avrustningen;

2) att bestämmelserna i artiklarna 10 och 16 om

exekutiva maktmedel, de s. k. ekonomiska och militära sanktionerna utgå ur akten;

3) att i akten införes bestämmelse därom, att nationernas självbestämningsrätt i olika världsdelar icke får, såsom skett i akten och i Genèveprotokollet, betraktas såsom en inre angelägenhet för den härskande staten, utan måste vara en internationell rättsfråga.

Stockholm den 22 januari 1926.

Carl Lindhagen.